СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ „Д. А. ЦЕНОВ“ – СВИЩОВ
Факултет „Производствен и търговски бизнес“
Катедра „Аграрна икономика“

МЕЖДУНАРОДНА
НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА
КОНФЕРЕНЦИЯ

СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО И РАЗВИТИЕТО НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО

Свищов, 4 октомври 2019 г.

Сборник с доклади

Конференцията е посветена на 35 години от създаването на катедра „Аграрна икономика“ и е част от научните форуми, отбелязващи 83 годишнината на Стопанска академия „Д. А. Ценов” – Свищов

Академично издателство „Ценов“
Свищов
2019

ОРГАНИЗАЦИОНЕН КОМИТЕТ

Почетен председател:
Доц. д-р Иван Марчевски – Ректор на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ - Свищов
Председател:
Доц. д-р Марина Николова – Ръководител катедра „Аграрна икономика“
Членове:
Доц. д-р Маруся Линкова
Доц. д-р Виолета Блажева
Доц. д-р Наталия Неделчева
Гл. ас. д-р Радка Ненова
Гл. ас. д-р Цветелина Кабакчиева
Гл. ас. д-р Илияна Кръстева
Ас. д-р Пламен Петров
Докторант Боряна Георгиева

МЕЖДУНАРОДЕН РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ

Председател:
Проф. д-р ик. н. Сергей Горлов (Русия)
Членове:
Проф. д-р ик. н. Сергей Охрименко (Молдова)
Проф. д-р ик. н. Антонина Ряховская (Русия)
Проф. д-р Маджди Осман (Египет)
Проф. д-р Нидал Шабан (Ирак)
Проф. д-р Dragan Petrovic (Сърбия)
Проф. д-р Sonja Jovanovic (Сърбия)
Доц. д-р Йоана Панагорец (Румъния)
Доц. д-р Марина Николова (България)
Доц. д-р Маруся Линкова (България)
Доц. д-р Bahodirjon Nosirov (Узбекистан)
Доц. д-р Ziyoydin Israilov (Узбекистан)

Научен секретар:
Доц. д-р Маруся Линкова
Технически секретар – Мария Чонова

Публикуваните материали са рецензирани. Авторите носят отговорност за съдържанието на материалите, изразените мнения, използваните данни, цитираните източници и езиковото оформление на текстовете.

ISBN 978-954-23-1762-3

СЪДЪРЖАНИЕ

Доц. д-р Марина Николова, Доц. д-р Маруся Линкова
ТРИДЕСЕТ И ПЕТ ГОДИНИ КАТЕДРА
“АГРАРНА ИКОНОМИКА”.....7

Организация и управление на инвестициите и иновациите в агросектора

Профессор, доктор экономических наук Ряховская Антонина Николаевна
СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО РОССИИ: ВОЗМОЖНОСТИ
ДЛЯ ОПЕРЕЖАЮЩЕГО РАЗВИТИЯ.....25

Doctor of Science, Professor Sergei Mihajlovic Gorlov, Gorshenin Alexander Yuryevich, Assistant professor, Syromyatnikov Denis Aleksandrovich
МЕТОДОЛОГИЯ АНАЛИЗА ПРОБЛЕМ УПРАВЛЕНИЯ
РАЗВИТИЕМ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА 40

Dr. Abduaziz Abduvasikov, Dr. Bahodirjon Nosirov
THE EVOLUTION OF AGRICULTURAL MARKETS
OF UZBEKISTAN 48

Доц. д-р Гена Велковска
ЕКОЛОГИЧНАТА ОЦЕНКА И ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ
ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА В КОНТЕКСТА
НА СТРОИТЕЛСТВОТО ВЪРХУ ЗЕМЕДЕЛСКИ ТЕРИТОРИИ.....56

Доц. д-р Искра Маринова Пантелеева
НАУЧНА И ИНОВАЦИОННА ПОЛИТИКА – НЯКОИ
СЪЩНОСТНИ АСПЕКТИ.....63

Доц. д-р Виолета Блажева
КРИЗИТЕ В АГРАРНИЯ СЕКТОР 70

Гл. ас. д-р Радка Ненова
ПРИЛОЖЕНИЕ НА ИНОВАЦИИ В СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО
ОТ ЧЕТВЪРТО ПОКОЛЕНИЕ 76

Гл. ас. д-р Елица Лазарова
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПРИЛАГАНЕ ТЕОРИЯТА
НА ОГРАНИЧЕНИЯТА В АГРОБИЗНЕСА 82

Гл. ас. д-р Явор Станев
СЕЛСКОТО И ГОРСКОТО СТОПАНСТВО
В КРАЙДУНАВСКИЯ РЕГИОН 91

Гл. ас. д-р Милен Динков
ИНОВАЦИИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА КОНКУРЕНТНО
И ПРИОБЩАВАЩО ЗЕМЕДЕЛИЕ 97

Доктор по икономика Михаил Билев
ПРОБЛЕМИ И ВЪЗМОЖНОСИ ЗА РАЗВИТИЕ НА
ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КООПЕРАЦИИ В БЪЛГАРИЯ 105

Докторант Валери Велковски
ПАРЦЕЛАРНИТЕ ПЛАНОВЕ И ТЯХНАТА РОЛЯ
В АГРОУСТРОЙСТВЕНИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ 114

Студент Веселин Иванов
СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ ПРИ РАЗВИТИЕТО
НА ФАМИЛНОТО ЗЕМЕДЕЛСКО СТОПАНСТВО 123

Предприемачески инициативи и възможности за диверсификация в агробизнеса

Доц. д-р Теодора Филипова
СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА НЕОБХОДИМИТЕ ТЪРГОВСКИ
КОМПЕТЕНЦИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЖЕНСКО
ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В ИТАЛИЯ И БЪЛГАРИЯ 133

Доц. д-р Христо Сирашки
ТВОРЧЕСТВОТО В ИНОВАЦИОННАТА ДЕЙНОСТ 139

Доц. д-р Галина Тодорова
СЕЛСКОСТОПАНСКАТА АВИАЦИЯ-АКТИВЕН ПОМОЩНИК ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО В РЕГИОН ПЛЕВЕН 145

Гл. ас. д-р Илияна Кръстева
ТЕНДЕНЦИИ В РАЗВИТИЕТО НА ПАЗАРА НА РАПИЦА 152

Гл. ас. д-р Цветелина Кабакчиева
ДОХОДИТЕ - НЕОБХОДИМОСТ НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЕ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ИКОНОМИЧЕСКА УСТОЙЧИВОСТ 158

Гл. ас. д-р Любка Илиева
ИЗСЛЕДВАНЕ ЗНАЧЕНИЕТО НА ТУРИЗМА ЗА РАЗВИТИЕТО НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 163

Гл. ас. д-р Венцислав Перков
СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ НА НЕОБХОДИМИТЕ ЛОГИСТИЧНИ КОМПЕТЕНЦИИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ЖЕНСКО ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО В ИТАЛИЯ И БЪЛГАРИЯ 170

Ас. д-р Любомира Тодорова
РЕЛАЦИЯ МЕЖДУ ЛОЗОВИТЕ НАСЪЖДЕНИЯ, ВИНОПРОИЗВОДСТВОТО И ВИНЕНИЯ ТУРИЗЪМ 176

Ас. д-р Павлин Павлов
ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ФИНАНСИРАНЕ НА АЛТЕРНАТИВЕН ТУРИЗЪМ В СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 182

Финансово-счетоводни аспекти и социално застрахователна защита в селското стопанство

Проф. д-р Андрей Захариев, д-р по ик. Ивайло Маринов
БЪЛГАРИЯ И РУМЪНИЯ ПО ПЪТЯ НА РАСТЕЖА И КОНВЕРГЕНЦИЯТА – СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ И ОЦЕНКА 191

Проф. д-р Атанас Атанасов
ЗЕМЕДЕЛСКИЯТ СЧЕТОВОДЕН ОТЧЕТ КАТО НЕОБХОДИМА БАЗА ОТ ДАННИ ЗА ЦЕЛИТЕ НА СИСТЕМАТА ЗА ЗЕМЕДЕЛСКА СЧЕТОВОДНА ИНФОРМАЦИЯ 200

Доц. д-р Иванка Димитрова, д-р Диана Янкова
СПЕЦИФИЧНИ ОСОБЕНОСТИ ПРИ КАЛКУЛИРАНЕТО И ОЦЕНКАТА НА ЗЕМЕДЕЛСКАТА ПРОДУКЦИЯ 208

Доц. д-р Галя Иванова-Кузманова
ПРОБЛЕМИ ПРИ СЧЕТОВОДНОТО ОТЧИТАНЕ НА КВОТИ ЗА ЕМИСИИ НА ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ.....216

Доц. д-р Диана Крумова
ВЪПРОСИ НА КОМПЮТЪРНОТО СЧЕТОВОДСТВО В СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ПРЕДПРИЯТИЯ 222

Доц. д-р Венцислав Вечев
ОСОБЕНОСТИ ПРИ ОЦЕНЯВАНЕТО НА ПРЕДОСТАВЕНИТЕ ОБЕЗПЕЧЕНИЯ ОТ ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ В БАНКИТЕ.....228

Ас. д-р Пламен Петров
РОЛЯТА НА АГРАРНИЯ СЕКТОР В СИСТЕМАТА НА БЪЛГАРСКАТА ИКОНОМИКА.....235

Докторант Станислав Шишманов
ПЛАТЕЖНО ПОСРЕДНИЧЕСТВО НА ТЪРГОВСКИТЕ БАНКИ ПРИ УРЕЖДАНЕ НА ВЗАИМООТНОШЕНИЯТА МЕЖДУ ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ ПРОИЗВОДИТЕЛИ И ДЪРЖАВНИЯ И ОБЩИНСКИТЕ БЮДЖЕТИ.....241

Маркетинг, дистрибуция и търговия със селскостопански продукти

Доц. д-р Пенка Горанова
РЕКЛАМНА КАМПАНИЯ НА ФИРМА “ЖИТАРА” ООД.....251

Доц. д-р Марина Николова
СЪСТОЯНИЕ НА ПАЗАРА НА ЗЕМЕДЕЛСКИ ЗЕМИ
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 261

Доц. д-р Симеонка Петрова
ВЛИЯНИЕ НА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯТА НА АГРАРНОТО
ПРОИЗВОДСТВО ВЪРХУ АСОРТИМЕНТНОТО
ПРЕДЛАГАНЕ 273

Доц. д-р Петранка Мидова
ПАЗАРЪТ НА СЛЪНЧОГЛЕДОВО ОЛИО – АНАЛИЗИ
И ПЕРСПЕКТИВИ.....281

Доц. д-р Маргарита Шопова
СТАТИСТИЧЕСКИ АНАЛИЗ НА РЕГИОНАЛНИТЕ РАЗЛИЧИЯ
НА ИЗПОЛЗВАНАТА ЗЕМЕДЕЛСКА ПЛОЩ.....289

Доц. д-р Красимира Славева
СЪСТОЯНИЕ И ТЕНДЕНЦИИ ВЪВ ВЪНШНАТА ТЪРГОВИЯ
НА БЪЛГАРИЯ СЪС СЕЛСКОСТОПАНСКИ СТОКИ 296

Доц. д-р Любомир Любенов
СЕГМЕНТИРАНЕ ПАЗАРИТЕ НА ПЧЕЛЕН МЕД
В ОБЛАСТ РУСЕ.....304

Гл. ас. д-р Галя Георгиева
ВИДОВО МНОГООБРАЗИЕ НА БИОПРОДУКТИТЕ
В ОБЛАСТ ВЕЛИКО ТЪРНОВО 309

Доктор по икономика Георги Димитров
ПРИЛОЖЕНИЕ НА МЕТОДИТЕ ЗА БИЗНЕС ПРОГНОЗИРАНЕ
В АГРАРНИЯ СЕКТОР.....317

Докторант Александър Ангелов
УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАПАСИТЕ ОТ ДОСТАВЧИЦИТЕ
ВЪВ ВЕРИГИТЕ НА ДОСТАВКА В СЕЛСКОТО
СТОПАНСТВО 330

Студент Надежда Беновска
ХАРАКТЕРИСТИКА НА ХИБРИДЕН СОРТ ЦАРЕВИЦА
КНЕЖА 509. НОВИТЕ ТЕХНОЛОГИИ ПРОМЕНЯТ
ИКОНОМИКАТА 336

Информационни технологии в селското стопанство

Проф. д.ик.н Сергей Охрименко, доц. д-р Агоп Саркисян,
докторант Сергей Пянковский
ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ НА ПРОЦЕСИТЕ
ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ 347

Доц. д-р Светослав Илийчовски
АНАЛИЗ НА ДИГИТАЛНИТЕ КОМПЕТЕНЦИИ НА ЖЕНИТЕ
ПРЕДПРИЕМАЧИ В БЪЛГАРИЯ И АНГЛИЯ 354

Антоний Богданов
ИТ АВТОМАТИЗАЦИЯ В ЗЕМЕДЕЛИЕТО.....360

Екологизация и устойчиво развитие на селското стопанство

Prof. DSc. Shaban Nidal, Dr. Erika Andenna Dr. Kadhum Eman,
Dr. Luay Tailah
AGRONOMISTS JOB DON'T REDUCE NATURAL RESOURCES
TO MEET TODAY'S NEEDS WITHOUT COMPROMISING
THE NEEDS OF FUTURE GENERATION.....369

Доц. д-р Минка Анастасова – Чопева
РАВНИЩЕ НА СОЦИАЛНАТА УСТОЙЧИВОСТ
В СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО 378

Доц. д-р Тихомир Личев
ДЕМОГРАФСКИЯТ ВЗРИВ“ И ГЛОБАЛНИТЕ КЛИМАТИЧНИ
ПРОМЕНИ.....386

Албена Симеонова, Пепо Петров
БИОЛОГИЧНОТО ЗЕМЕДЕЛИЕ В БЪЛГАРИЯ - СЪЩНОСТ
И ПРОБЛЕМИ. САНКЦИИ, ДОБРИ ПРАКТИКИ
И ИНОВАЦИИ.....392

Гл. ас. д-р Емил Николов
ИНТЕГРИРАНЕ НА КОРПОРАТИВНАТА СОЦИАЛНА
ОТГОВОРНОСТ В ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КООПЕРАЦИИ.....403

Гл. ас. д-р Иван Маринов
УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО
В БЪЛГАРИЯ ЧРЕЗ ИМПЛЕМЕНТИРАНЕ
НА КОРПОРАТИВНАТА СОЦИАЛНА ОТГОВОРНОСТ 410

Гл. ас. д-р Десислава Алексиева
ИНТЕРЕСИ В УПРВЛЕНИЕТО.....417

Гл. ас. д-р Елена Йорданова
ЕКОЛОГИЧНА ОТГОВОРНОСТ И УСТОЙЧИВО РАЗВИТИЕ 423

Докторант Валерия Николаева
ИНТЕЛИГЕНТНО ПО ОТНОШЕНИЕ НА КЛИМАТА
ПРОИЗВОДСТВО НА КАРТОФИ.....428

Магистър Галина Мирчева
БАЛАНС МЕЖДУ ПРИРОДО-ЕФЕКТИВНО И МОДЕРНО-
ТРАДИЦИОННО СТОПАНСТВО
(по примера на смесено животновъдно-растениевъдно стопанство
в с. Петърница, общ. Долни Дъбник, обл. Плевен) 437

Студент Анета Врайкова
БИОРАЗНООБРАЗИЕТО И ПРЕХОДА КЪМ ПО-ЕКОЛОГИЧНА
ИКОНОМИКА 444

Студенти Радой Йосифов и Анета Врайкова
АНАЛИЗ НА ПРЕДЛАГАНИТЕ БИОПРОДУКТИ
В ХРАНИТЕЛНА ВЕРИГА БИЛЛА БЪЛГАРИЯ 450

Правни, исторически и социално-културни бариери на общата селскостопанска политика в Европейския съюз

PhD. Associate Professor Panagoreț Ioana, PhD. Associate Professor Panagoreț Dragoș, PhD. Lecturer Panagoreț Andreea
FOOD SAFETY POLICIES AND STRATEGIES IN ROMANIA 461

К.э.н., старший преподаватель Елена Сергеевна Шараг
ВЛИЯНИЕ ГЛОБАЛИЗАЦИИ НА РАЗВИТИЯ
АГРОСЕКТОРА УКРАИНЫ 472

Доц. д-р Маруся Линкова
ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ИМПЕРАТИВИ И ФЛУКТУАЦИИ
В РАЗВИТИЕТО НА АГРОБИЗНЕСА 478

Доц. д-р Ирена Емилова
ЗА СОЦИАЛНАТА РОЛЯ НА ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ КООПЕРАЦИИ..486

Доц. д-р Николай Марков, доц. д-р Светослава Стойчева
НЕРАГЛАМЕНТИРАНИЯ ТРУД – СОЦИАЛЕН ДЪМПИНГ
В ЖИВОТНОВЪДСТВОТО.....491

Гл. ас. д-р Надежда Цветкова
ПРЕЗДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД ДЕЙНОСТТА
НА ЗЕМЕДЕЛСКИЯ ПРОИЗВОДИТЕЛ-ПЧЕЛАР 502

Мирослав Маринов
ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВАТА ПРЕД ЗЕМЕДЕЛСКИТЕ
КООПЕРАЦИИ В УСЛОВИЯТА НА ЗАСИЛЕНА
КОНКУРЕНЦИЯ.....507

Доктор Георги Ангелов
ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО И ВЪЗДЕЙСТВИЕТО
НА ПОДХОДА ЛИДЕР ВЪРХУ МЕСТНОТО РАЗВИТИЕ
ЗА ПЪРВИЯ ПРОГРАМЕН ПЕРИОД НА ПРСР (2007-2013).....513

Докторант Боряна Георгиева
ОСНОВНИ АСПЕКТИ И ПРОБЛЕМИ ПРИ ДЕФИНИРАНЕ
НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ В БЪЛГАРИЯ.....522

Докторант Росен Коцев
НЯКОИ ХАРАКТЕРИСТИКИ И ПРОБЛЕМИ НА СЕЛСКИТЕ
РАЙОНИ В КОНТЕКСТА НА АГРАРНИЯ СЕКТОР
В РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ 529

Докторант Елена Ташкова
ДЕЙНОСТИ В РЕГИОНА НА ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД/
ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ НА ДФ „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ –
БЛАГОЕВГРАД 540

Докторант Цветан Марков
АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОБЕКТИТЕ НА
ИНДУСТРИАЛНА СОБСТВЕНОСТ В БЪЛГАРИЯ 548

МЕЖДУНАРОДНА НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА
КОНФЕРЕНЦИЯ

**СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ ПРИ УПРАВЛЕНИЕТО
И РАЗВИТИЕТО НА СЕЛСКОТО СТОПАНСТВО**

Свищов, 4 октомври 2019 г.

Сборник с доклади

Конференцията е посветена на 35 години от създаването на катедра „Аграрна икономика“ и е част от научните форуми, отбелязващи 83 годишнината на Стопанска академия „Д. А. Ценов” – Свищов

ISBN 978-954-23-1762-3

Издателство и печат: Академично издателство „Ценов”
Свищов, ул. Градево № 24

ДЕЙНОСТИ В РЕГИОНА НА ОБЛАСТ БЛАГОЕВГРАД /ОБЛАСТНА ДИРЕКЦИЯ НА ДФ „ЗЕМЕДЕЛИЕ“ - БЛАГОЕВГРАД

Инж. Елена Ташкова,
Държавен Фонд „Земеделие” – РА ОД Благоевград

Резюме: *Държавен фонд „Земеделие“ е първостепенен разпоредител с бюджетни кредити съгласно § 9, ал. 1 на преходните и заключителни разпоредби на Закона за публичните финанси, като в чл. 45 от Закона за държавния бюджет е утвърден бюджета му. С всяка изминала година както земеделските стопани, така и плащанията към заявените от тях мерки и схеми намаляват на територията на Област Благоевград.*

Ключови думи*: земеделие, дейност, Благоевград, подпомагане*

1. Въведение

Държавен фонд „Земеделие“ (ДФЗ) осъществява дейността си съгласно националното законодателство и приложимото право на ЕС. Фондът изпълнява функциите по програма „САПАРД“ съгласно Многогодишното финансово споразумение. ДФЗ е структуриран в 28 областни дирекции със седалища в областните центрове в страната. Специализираната администрация на фонда е организирана в 10 дирекции.

2. Областната дирекция - София, е с териториална компетентност в границите на областите София, Софийска, Благоевград, Кюстендил и Перник;

Областните дирекции на ДФЗ разглеждат децентрализираните мерки за подпомагане, а централизираните мерки за подпомагане се разглеждат в дирекция „Договориране по прилагане на мерки за развитие на селските райони“ в централно управление на Държавен фонд „Земеделие“.

От страна на земеделските стопани има засилен интерес към схемите за подпомагане, насочени към планинските райони, както и към някои мярки от ПРСР: 6.1. – Стартова помощ за на млади земеделски стопани на възраст до 40 години; 6.3. - Стартова помощ за развитието на малки стопанства; 4.1.2. Инвестиции в малки земе-

делски стопанства. Проявява се интерес и към мярка 11. Биологично земеделие и различни практики и методи за биологично земеделие в растениевъдството и животновъдството.

Целите на ОД на ДФ „Земеделие“ - Благоевград за периода 2014-2020 г., (в случая се анализират 2016 г., 2017 г., 2018 г. и 2019 г., първо полугодие) са планирани, съобразно спецификата на дейността и функциите на администрацията, и са обвързани с конкретни резултати, както и със стратегическите и оперативни цели на Фонда.

Благоевград е една от 28-те области в България. Административен център е едноименният град Благоевград. Областта се намира в югозападната част на България и на практика съвпада с географския регион Пиринска Македония. С площ от 6449,5 km² тя е трета по големина в България. На север областта граничи с област Кюстендил и Софийска област, на изток – с област Пазарджик и с област Смолян, на юг с Република Гърция и на запад със Северна Македония.

В област Благоевград се намират изцяло или части от планините Пирин, Рила, Родопи, Влахина, Малешевска, Огражден, Беласица, Славянка и Стъргач и два от трите национални парка в България. Областта е и втора по горски площи. Има 14 общини с множество населени места.

2.1. Прием на проектни предложения по подмярка 6.1

„Стартова помощ за млади земеделски стопани” от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от ПРСР 2014 - 2020 г., от 2018 г.

По приема от 2018 г. на подмярка 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски стопани” от ПРСР 2014-2020 г. до последния етап – за техническа и финансова оценка стигат 1001 проекта, от които са одобрени 994 проекта, които попадат в 130% бюджет, от които се договорират 880 проекти на млади фермери, получили до 40,36 точки. Те влизат в 100% от разпределения бюджет от 22 млн. евро. Останалите 114 проекта ще бъдат финансирани след нотификация. Те са с оценка до 35,96 точки ранкинг. За приема са разпределени 22 000 000 евро (43 027 600 лв.). Одобрените проекти ще бъдат подкрепени с до 25 хил. евро.

Интересът на младите хора към финансовата подкрепа, насочена към създаването или модернизирането на жизнеспособни и устойчиви земеделски стопанства е огромен. В рамките на приема през ИСУН са подадени 1 837 заявления, с обща стойност на исканата помощ от 45 925 000 евро (89 820 115) лв. От тях отпадат 178 проекта поради дублиране на бенефициентите.

Назначена комисия разгледа оставащите 1 659 предложения, на стойност 41 475 000 евро. От тях, след извършена предварителна оценка, остават 1 146 проекта. Всички са проверени на място - част от процедурата за оценка на административно съответствие и допустимост. Общата стойност на заявената субсидия за тях възлиза на 28 650 000 млн. евро (56 033 670 лв.), което представлява 130 % от разпределения бюджет за приема.

Финансовата помощ за един кандидат не може да надвишава левовата равностойност на 25 000 евро за период от пет години.

Проектите по подмярка 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски стопани“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., подадени чрез ИСУН, на които са извършени посещения на място, са общо 46 за област Благоевград.

До одобрение, с изготвени уведомителни писма от служителите в отдел ПСМП на ДФ „Земеделие“ Благоевград, по подмярка 6.1 „Стартова помощ за млади земеделски стопани“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от Програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г., подадени чрез ИСУН са стигнали общо 25 броя проектни предложения.

2.2. Прием на проектни предложения по подмярка 6.3

„Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ от мярка 6 „Развитие на стопанства и предприятия“ от ПРСР 2014 - 2020 г.

Общият размер на средствата, които се предоставят по процедурата за подпомагане на малки земеделски стопанства, възлиза на 43 027 600 лв. Финансовата помощ за един кандидат не може да надвишава левовата равностойност на 15 000 евро за период от пет години.

Подмярка 6.3 „Стартова помощ за развитието на малки стопанства“ предоставя възможност за стартова подкрепа на малки земеделски стопанства, с цел повишаване на конкурентните им предимства и производство на качествени селскостопански продукти.

Условията за кандидатстване по процедурата са уредени в насоки, утвърдени от Управляващия орган на ПРСР.

3. Кампания Директни плащания

В края на месец март всяка година стартира кампанията по приемане, обработване и представяне в областна дирекция на ДФЗ на заявления за единно плащане на площ. За кампания 2018 г., ОД „Земеде-

лие” – Благоевград и общинските служби по земеделие организират и контролират процеса по регистрация на бенефициенти и предаване на заявления за директни плащания в ОД на ДФЗ-РА – град Благоевград.

Една от най-важната задача за Областната дирекция е обработката на заявленията за подпомагане на земеделските стопани в системата ИСАК /Интегрирана система за администриране и контрол/.

Директни плащания, Прием и обработка на заявления за подпомагане по кампания „Директни плащания“ – 2017 г. – 14 745 бр. бр. – общо подадени в ОПСМП.

Директни плащания, Прием и обработка на заявления за подпомагане по кампания „Директни плащания“ – 2018 г. – 14 522 бр. – общо подадени в ОПСМП.

Директни плащания, Прием и обработка на заявления за подпомагане по кампания „Директни плащания“ – 2019 г. – 14 049 бр. – общо подадени в ОПСМП.

С всяка следваща година се наблюдава намаляване на броя на подадените заявления за подпомагане по кампания „Директни плащания“.

На територията на областта за стопанската 2017/2018 година намаляване на броя на подадените заявления за подпомагане, респ. на броя на земеделските стопани. За сравнение с миналата 2016/2017 г. се наблюдава увеличаване на площите, което се дължи, че земеделските стопани, основно отглеждат животни и за целта наемат големи площи от пасища, мери и ливади. Имотите с начин на трайно ползване „пасища, мери“ и „ливади“ в област Благоевград са предоставени с договори на собственици на регистрирани животновъдни обекти.

Във връзка с новият програмен период 2014-2020 г. и новите изисквания при кандидатстването за директните плащания - въвеждането на зелените директни плащания, през стопанската 2017/2018 г. се засяха и други култури.

Площта на плододаващите черешови насаждения и на плододаващите сливови насаждения на територията на област Благоевград и Кюстендил (ОД Благоевград оторизира и проверява земеделските стопанства в област Кюстендил) бележи ръст, като постепенно се увеличават. Тенденцията към увеличение се наблюдава през последните 2017 и 2018 година. Новосъздадените насаждения в областта поетапно влизат в плододаване и производството на плодова продукция от череши се увеличава. Най-висок среден добив е отчетен през 2018 г. Високият добив, през годината се дължи на благоприятните климатични условия по време на вегетацията на овощните насаждения.

Младите сливови насаждения постепенно влизат в плододаване, като с това се увеличава и получената продукция.

Площите на плододаващите насаждения от праскови са относително постоянни през последните години. Новосъздадените насаждения в областта поетапно влизат в плододаване. Младите овощни насаждения се създават от перспективни родовити сортове и за тях се полагат всички необходими грижи, което се отразява и на получените добиви.

Площта на плододаващите ябълкови насаждения в областта е относително постоянна през последните години. Всички площи с ябълки се реколтират ежегодно и за насажденията се полагат необходимите грижи.

Лозарството в Благоевградска област има вековни традиции. Резултати и изводи от проведени агроклиматични проучвания за Югозападния лозарски район на България показват, че е подходящ за развитието на лозата. В него са установени няколко микрорайони със специфични микроклиматични особености, които дават своето отражение върху качеството на гроздовите реколти.

Намалението в площите на винените лозя за сравняваният период се дължи на отпадането на старите и непродуктивни насаждения с изтекла амортизация, както и отказ от отглеждането на лозя от гроздопроизводителите. Въпреки това делът на площите заети с лозя е голям и секторът търпи развитие. В областта встъпват в плододаване и нови масиви от перспективни високодобивни сортове, като се използват благоприятните почвено-климатични условия в района и възможностите за подпомагане в лозарският сектор.

Не малко са площите с ориенталски тютюн за областта. По отношение на добивите най-висок добив е отчетен за реколта 2017 г.

Животновъдството е един от чувствителните сектори в областта на земеделието, който остава приоритетен и подкрепата на държавата продължава да бъде насочена към защита интересите на земеделските стопани, използвайки различни финансови инструменти и административни облекчения,

Животновъдството е приоритетен сектор на и Областна дирекция „Земеделие“ Благоевград, работата с който цели да се постигне ръст на отглежданите животни и животновъдната продукция, повишаване доходите и жизнения стандарт на фермерите, производство на качествена и безопасна за здравето на потребителите храна, постигане на по-висока ефективност на производството и икономическа стабилност.

Благоевградска област е една от областите с най-голям брой пчелни семейства. През 2018г. се забелязва лек спад на броя на пчелните семейства в сравнение с 2017г. Намалението се дължи на трудната за пчеларите година, която може да се квалифицира като не медоносна.

Областна дирекция „Земеделие” – Благоевград оказва съдействие на земеделските стопани по различни въпроси, свързани с кандидатстването по различните мерки и схеми за подпомагане за програмния период 2014-2020, както и предоставя информация на посетителите на дирекцията, като служителите разясняват условията за кандидатстване по отделните мерки и др., преди и по време на приема на заявленията.

3.1. Промени и важни моменти при приема на заявления за подпомагане по мярка 10 и мярка 11 от ПРСР 2014-2020

Таблица 1. Брой подадени заявления за кампания 2017 по мерки

Брой подадени заявления за кампания 2017 по мерки

Кампания 2017	ОПСМП - Благоевград	ОПСМП - Бургас	ОПСМП - Варна	ОПСМП - Велико Търново	ОПСМП - Видин	ОПСМП - Враца	ОПСМП - Габрово	ОПСМП - Добрич	ОПСМП - Кърджали	ОПСМП - Кюстендил	ОПСМП - Ловеч	ОПСМП - Монтана	ОПСМП - Пазарджик	ОПСМП - Перник	ОПСМП - Плевен	ОПСМП - Пловдив	ОПСМП - Разград	ОПСМП - Русе	ОПСМП - Силистра	ОПСМП - Сливен	ОПСМП - Смолян	ОПСМП - София (град)	ОПСМП - София (област)	ОПСМП - Стара Загора	ОПСМП - Търговище	ОПСМП - Хасково	ОПСМП - Шумен	ОПСМП - Ямбол	Общо:
Подадени по Мярка 10	400	408	233	180	22	174	51	317	197	97	134	131	85	27	130	499	120	313	407	188	104	181	212	224	136	301	153	115	**5539**
Подадени по Мярка 11	79	340	213	189	57	61	76	204	62	47	53	78	105	13	99	275	151	293	247	156	13	228	92	241	284	262	214	123	**4255**
Подадени по Мярка 214	119	133	60	63	40	34	36	56	77	30	29	43	51	9	58	151	46	92	70	42	56	82	79	121	78	101	69	54	**1879**
Общо:	**598**	**881**	**506**	**432**	**119**	**269**	**163**	**577**	**336**	**174**	**216**	**252**	**241**	**49**	**287**	**925**	**317**	**698**	**724**	**386**	**173**	**491**	**383**	**586**	**498**	**664**	**436**	**292**	**11673**

От *таблица 1*. се вижда, че за кампания 2018 г. се отчита намаление броя бенифициенти в сравнение с приетите и обработени заявления от предходната 2017 кампания.

Наблюдава се намаление на броя на бенефициентите подали заявления за подпомагане в системата ИСАК, което считаме, че се дължи на приключени ангажименти по различни схеми и мерки за агроекологични дейности.



Фиг. 1. Брой подадени заявления

3.2. Схеми за обвързано подпомагане за плодове и зеленчуци

Таблица. 2. Справка на кандидатите по схемите за плодове и зеленчуци за кампания 2017

схема	заявили схемата	явили се кандидати	неявили се кандидати
СП основно	5 983	4 756	1 227
СП други	2 787	2 084	703
СЗ основно	5 469	4 543	926
СЗ други	2 635	2 105	530
СЗо	790	689	101
Общо кандидати по схемите	**13 746***	**10 743***	**3 003***

* Общият брой не е сбор от горните редове, тъй като някой кандидати заявяват повече от една схема по плодове и зеленчуци

Заключение (Изводи)

Областните дирекции на Фонда разглеждат децентрализираните мерки за подпомагане, а централизираните мерки за подпомагане се разглеждат в дирекция „Договориране по прилагане на мерки за развитие на селските райони“ в централно управление на Държавен фонд „Земеделие“.

Целите на ОД на ДФ „Земеделие“ - Благоевград от 2016 г. досега са постигнати, като са налице конкретни резултати.

С всяка следваща година обаче се наблюдава намаляване на броя на подадените заявления за подпомагане по кампания „Директни плащания“.

През 2019 г. се очаква леко увеличение на общия брой на всички категории селскостопански животни.

Очертава се тенденция към увеличаване на говедата на територията на региона за сметка на увеличение на говедата от месодайните породи.

През последните 3 години се забелязва трайна тенденция за значително увеличаване на отглежданите животни под селекционен контрол.

Считам, че през 2019 г. секторът пчеларство ще се развива благодарение на положителното влияние, което оказва Националната програма по пчеларство (НПП), която успешно се прилага за четвърти тригодишен период (2017 – 2019 г.).

Областна дирекция „Земеделие” – Благоевград оказва съдействие на земеделските стопани по различни въпроси, свързани с кандидатстването по различните мерки и схеми за подпомагане за програмния период 2014-2020, както и предоставя информация на посетителите на дирекцията, като служителите разясняват условията за кандидатстване по отделните мерки и др., преди и по време на приема на заявленията, за осъществяване на продуктивна дейност на земеделските стопани на територията на Област Благоевград, за развитието и подобряването на земеделската дейност, както и реализирането на продукцията, добита от стопанствата.

ЛИТЕРАТУРА

Устройствен правилник на Държавен фонд „Земеделие“

Годишен доклад на ОД на ДФ „Земеделие“ – Благоевград

Данни от дирекция „Договориране по прилагане на мерки за развитие на селските райони“ в централно управление на Държавен фонд „Земеделие“

Данни от дирекция „Директни плащания“ в централно управление на Държавен фонд „Земеделие“

Закон за подпомагане на земеделските производители в сила от 01.01.2019 г.

Годишни отчети на ОД на ДФ „Земеделие“ – Благоевград 2016-2019 г.